

Підприємець на загальній системі оподаткування і звіт до Пенсійного фонду

Підприємцям, що застосовують загальну систему оподаткування і отримували доходи в минулому році, фактично доведеться розмінувати бомбу, яку заклали в пенсійне законодавство наші парламентарі. Мова йдеться про складання Звіту про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску. Отже, перейдемо до суті проблеми та її вирішення.

Щорічно до 1 квітня підприємці, що провели попередній рік на загальній системі оподаткування, подають до ПФУ Звіт про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску. Така вимога передбачена п. 3.2. Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого Постановою правління Пенсійного фонду України від 8 жовтня 2010 року N 22-2 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 1 листопада 2010 р. за N 1014/18309).

Ставка ЄСВ для підприємця на загальній системі оподаткування встановлена Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», п.11 ст.8, та складає 34,7% бази нарахування.

Базою нарахування єдиного соціального внеску, згідно п.2 ч.1 ст.7 Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», є [дохід \(прибуток\)](#), отриманий від діяльності підприємця на загальній

системі оподаткування, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб (при цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за кожен місяць, у якому отримано дохід (прибуток)). Це і є закладена міна, -недопрацювання законодавця. Оскільки виникає невідповідність пенсійної термінології з термінологією в податковому законодавстві.

Проте, виходимо з того, що маємо, навіть, якщо те, що маємо – дуже нечітко сформульоване.

Отже, база обкладення внеском для підприємця на загальній системі оподаткування повинна володіти такими особливостями :

1) підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб. Згідно зі ст. 177.2 Податкового кодексу України об'єктом оподаткування для нашої ситуації є: «...**ЧИСТИЙ** оподатковуваний дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та негрошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої фізичної особи – підприємця», а оподаткуванню підлягають згідно п. 177.1 – «Доходи фізичних осіб – підприємців, отримані протягом **календарного року**»;

2) єдиний внесок, **якщо є дохід**, який обкладається податком на доходи фізичних осіб, не може бути меншим за розмір мінімального страхового внеску за кожен місяць, у якому отримано такий дохід (прибуток).

Наведемо приклад розрахунку, в Таблиці 1:

Таблиця 1

№ п/п	Місяць	Дохід	Витрати	Різниця між доходом та витратами	Сума чистого доходу (прибутку), заявленого на податок – в декларації фізичної особи-підприємця	Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску, грн.	Сума доходу, на яку нараховується єдиний внесок, з урахуванням максимальної величини	Сума внеску 34,7%
А	Б	1	2	3	4	5	6	7
1	січень	50000	20000	30000,00	50029,17	14115,00	14115,00	4897,91
2	лютий	50	10000	-9950,00	50029,17	14115,00	14115,00	4897,91
3	березень	300	0	300,00	50029,17	14115,00	14115,00	4897,91
4	квітень				50029,17	14400,00	14400,00	4996,80
5	травень				50029,17	14400,00	14400,00	4996,80
6	червень				50029,17	14400,00	14400,00	4996,80
7	липень				50029,17	14400,00	14400,00	4996,80
8	серпень				50029,17	14400,00	14400,00	4996,80
9	вересень	600000	20000	580000,00	50029,17	14400,00	14400,00	4996,80
10	жовтень				50029,17	16745,00	16745,00	5810,52
11	листопад				50029,17	16745,00	16745,00	5810,52
12	грудень				50029,17	17068,00	17068,00	5922,60
	Всього	650350,00	50000,00	600350,00	600350,04	X	179303,00	62218,14

Пояснення до таблиці:

1. Не потрібно плутати колонки 3 та 4, тобто «тимчасову місячну різницю» доходів та витрат з оподаткованим доходом (чистим). Оскільки, в лютому, наприклад, така тимчасова різниця є 30.000 грн., **але не ця різниця підлягає оподаткуванню податком на доходи (і, як наслідок – одночасно обкладанням ЄСВ)**. А саме чистий оподатковуваний дохід, виходячи з річного розрахунку. А тому, для подальшого розрахунку ЄСВ береться до уваги не 3 колонка, а 4, яка визначається як середньомісячна, виходячи з чистого річного оподаткованого доходу:

$$600.350 \text{ грн.} / 12 = 50.029,17 \text{ грн.}$$

2. Одночасно, враховуючи, що єдиний внесок обчислюють у межах максимальної величини бази нарахування, яка дорівнює 15 прожитковим мінімумам для працездатних осіб (ч. 3 ст. 7 і п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону № 2464) – до 01.10.2011р., а з 01.10.2011р.

– 17 прожитковим мінімумам для працездатних осіб (згідно ЗУ від 08.07.2011 р. № 3668-VI “Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи”), то сума внеску розраховується з доходу, що не перевищуватиме помісячно значення колонки б.

3. Разом з тим, розмір єдиного соціального внеску не має бути меншим від мінімального страхового внеску, встановленого виходячи з мінімальної заробітної плати, що діє в місяці, за який нараховують заробітну плату (дохід) (п. 5 ч. 1 ст. 1 Закону від 8 липня 2010 року N 2464-VI).

Отже, якщо б чистий дохід, що підлягає оподаткуванню податком на доходи по колонці 4 був би меншим мінімальної заробітної плати, але більше «0», розмір внеску мав би бути не менше чим мінімальний страховий внесок, тобто, не менше ніж зазначено в колонці 3 Таблиці 2:

Таблиця 2

Місяці	мінімальна з/пл.	Нозмір внеску %	сума ЄСВ
А	1	2	3
січень	941,00	34,7%	326,53
лютий	941,00	34,7%	326,53
березень	941,00	34,7%	326,53
квітень	960,00	34,7%	333,12
травень	960,00	34,7%	333,12
червень	960,00	34,7%	333,12
липень	960,00	34,7%	333,12
серпень	960,00	34,7%	333,12
вересень	960,00	34,7%	333,12
жовтень	985,00	34,7%	341,80
листопад	985,00	34,7%	341,80

грудень	1004,00	34,7%	348,39
---------	---------	-------	--------

4. Лише, якщо значення колонки 4 Таблиці 1 менші або дорівнюють «0», то єдиний соціальний внесок за окремі періоди сплачувати не потрібно.

Дані отриманих розрахунків заносимо до Звіту (завантажити Звіт по цьому [лінку](#)).

Департамент податкового аутсорсингу

Компанії «Вікторія»